

Krishna Khetarpal v. Satish Lal (M. M. Punchhi, J.)

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ
ਡੀ.ਐੱਸ. ਤੇਵਤੀਆ ਅਤੇ ਐੱਮ.ਐੱਮ. ਪੁੰਡੀ ਜੇ.ਜੇ.

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਖੇਤਰਪਾਲ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਸਤੀਸ਼ ਲਾਲ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1984 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 131 -M ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ।

10 ਸਤੰਬਰ 1986

ਹਿੰਦੂ ਸੈਰਿਜ਼ ਐਕਟ (1955 ਦਾ XXV)- ਸੈਕਸ਼ਨ 13, 13-ਬੀ(2), 23 ਅਤੇ 28(1)- ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (1908 ਦਾ V)- ਸੈਕਸ਼ਨ 96(3)- ਤਲਾਕ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ । ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ-ਅਧੀਨ- ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਗਲਤ ਡੀਡ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ-ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਡਿਕਰੀ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ-ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਡਿਕਰੀ-ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 -ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ -ਕੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ—ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ — ਮਾਤਰੀ ਅਦਾਲਤ—ਕੀ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 13 ਬੀ (2) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ —ਅਦਾਲਤ—ਕੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਮਝੌਤਾ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਹਿਮਤੀ 'ਤੇ ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਸਿਰਫ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੋਵੇ। ਐਕਟ, 1955 ਪਰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਸਿਰਫ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ , ਸਗੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ- ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਫਰਮਾਨ ਦਾ ਅਟੱਟ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਤੱਥਗੀਣ, ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ , ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ

ਅਧੀਨ, ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਸਿਵਲ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1908. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸੰਹਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਬਦਲੇ ਬਿਨਾਂ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀ।

(ਪਰਾ ੫)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਕੋ ਇਕ ਹੱਲ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਖਰਕਾਰ, ਇਹ ਸਮਝਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਮਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਬੀ (2) ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਸਬੰਧਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਰਾਹ ਵੱਲ ਮੁੜ ਕੇ ਦੇਖ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਢਾਲਣ ਲਈ ਹੋਰ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਲਾਕ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ 13B(2) ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਮਝੌਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 (1) (c) ਅਤੇ (b) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸਹਿਮਤੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 16 ਅਤੇ 17)

ਐਸ.ਡੀ. ਅਰੋੜਾ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਮਿਤੀ 29 ਮਈ, 1984 ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਡੀਡ ਸਾਬਕਾ ਸੀ. 1 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਲਾਕ ਦਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਡਿਕਰੀ-ਸ਼ੀਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸੁਣਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਕੇਜੀ ਚੌਧਰੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ।

ਨਿਰਣਾ

ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਪੁੰਡੀ, ਜੇ.:

Krishna Khetarpal v. Satish Lal (M. M. Punchhi, J.)

(1) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਐਸ.ਐਸ. ਕੰਗ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ, ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ :

(1) ਕੀ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 (ਛੋਟੇ ਲਈ "ਐਕਟ") ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਰੱਥ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ; ਅਤੇ

(2) ਕੀ ਮੈਟਰੀਮੋਨੀਅਲ ਕੋਰਟ ਧਾਰਾ 13 ਬੀ(2) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਤਲਾਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੀਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਲਾਕ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23I(1)(c) ਦਾ?

ਇਹ ਇੱਕ ਤੰਗ ਗੋਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ.

(2) ਮੌਜੂਦਾ FAO ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਤਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਹੈ। ਪਤੀ ਨੇ 26 ਜੁਲਾਈ, 1980 ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ਼ ਐਕਟ, 1955 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਐਕਟ) ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। 29 ਮਈ, 1984 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੀਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਕਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਡੀਡ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਮਝੌਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜੇ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ-ਸ਼ੀਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤਲਵਾੜ ਬਨਾਮ ਲਵਲੀਨ ਕੌਰ (1), ਅਤੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗੁਣਵੰਤ ਕੌਰ (2) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਲਾਕ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਇਆ। ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ, ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਤੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ।

(3) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। It ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ

ਧਾਰਾ 28(1) ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਫਰਮਾਨ, ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਹਰ ਅਪੀਲ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਝੂਠ ਬੋਲੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਝੂਠ ਬੋਲਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸਦੇ ਮੂਲ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੂਲ ਫਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਸੀ

(1) 1982 ਮੈਰਿਜ ਲਾਅ ਜਰਨਲ 94.

(2) 1978 HLR 696.

ਐਕਟ ਅਪੀਲਯੋਗ ਹਨ। ਇਹ ਫਰਮਾਨ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਐਕਟ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਧਾਰਾ 13 ਬੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਵੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਸਹਿਮਤੀ ਫਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ।

(4) ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਹਿਮਤੀ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪੱਟੀ ਐਸਟੋਪਲ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਧਿਰਾਂ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਨੂੰਨੀ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਚਰਣ ਦੁਆਰਾ, ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਜਾਂ ਛੱਡ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਖੋ ਕੇਸੀ ਡੇਰਾ ਬਨਾਮ ਗੁਨਟਰੇਡੀ ਅੰਨਾਮਨਾਇਡੂ (3)। ਇੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਉਂਦੀ। ਧਿਰਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਉਸ 'ਤੇ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਫੈਸਲਾ ਉਸਦਾ ਆਪਣਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੈ ! ਕਾਨੂੰਨ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਝੁਕਾਅ ਹੈ।

(5) ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਸਿਰਫ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ 'ਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਟਰੀ ਮੋਨੀਅਲ ਕੋਰਟ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਬੀ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ

Krishna Khetarpal v. Satish Lal (M. M. Punchhi, J.)

ਵੀ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੋਵੇ। ਐਕਟ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਬੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ, ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਫਿਰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਹਾਈਬਰਨੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੱਚੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਧਾਰਾ 23 ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪ-ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ (1)(bb) ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

(3) (1974)1 SCC 567.

ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਬੇਲੋੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸਿਰਫ਼ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1908। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਬਦਲੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਨਿਯਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਬੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਹਿਮਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਹੈ। ਪੱਟੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਹਿਮਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵੀ ਅਪੀਲਯੋਗ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 23 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕਰੇਗੀ ਜੇਕਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇ:

“(a) ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਿਵਾਏ ਉਹਨਾਂ

ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਏ), ਉਪ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ (ii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤ ਜਾਂ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ

- (b) ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (i) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ
- (bb) ਜਦੋਂ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ
- (c) ਪਟੀਸ਼ਨ (ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ) ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ
- (d) ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬੇਲੋੜੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ; ਅਤੇ
- (e) ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਹਤ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਫਿਰ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇਗੀ।"

(6) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿਚ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਭਾਵ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ-ਪਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ।

(7) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ LB ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 23(1)(bb) ਅਤੇ (c) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰ ਕੇ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

“13-ਬੀ. ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ।— (1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਤਲਾਕ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਹ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਂ ਮੈਰਿਜ ਲਾਅਜ਼ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1976 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ

Krishna Khetarpal v. Satish Lal (M. M. Punchhi, J.)

ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

- (2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਉਕਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਠਾਰਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਅਦਾਲਤ, ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਸੰਪੰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੱਚ ਹਨ, ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤਲਾਕ ਦਾ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰੇਗੀ। ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਉਪ-ਭਾਗ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਪਹਿਲਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਦੂਜਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ, ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ:

(i) ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਲੱਗ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ;

(ii) ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ; ਅਤੇ

(iii) ਉਹ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ। ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੁਸ਼ਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਜੇਕਰ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਤੋਂ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵੇਰਵਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਲਈ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੀ ਹੈ: -

(a) ਕੀ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ?

- (b) ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਸਨ?
- (c) ਕੀ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਅਲੱਗ ਰਹਿਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਸਨ?
- (d) ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਇਆ ਸੀ ? ਅਤੇ
- (e) ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਅਧੀਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹਨ;

ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਬਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ; ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਖੋ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਹੈ। ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਮਤੀ ਇੱਕੋ ਮਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਚਲਾ. ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੜੀ ਗਈ ਭਾਵਨਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਝਲਕਦੀ ਹੈ।

(8) ਜੇ ਇੰਜ: ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਨਾਮ ਗੁਣਵੰਤੀ ਕੌਰਪ (ਸੁਪਰਾ) ਐਸ.ਏ. ਐਸ.ਐਨ. ਬੈਂਸ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਅਪੀਲੀ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13B(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚਰਚਾ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਏ। ਇਹੀ ਫੈਸਲਾ 1979 HLR 26 ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(9) ਜੇਸੀ ਵਿੱਚ ਜਗਮੋਹਨ ਵਾਈ ਆਹੂਜਾ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ _ e ਸੁਦੇਸ਼, i(4), ਬੀ.ਐਮ. ਆਰ.ਸ਼ਰਮ ਨੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਬਿਤ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਲਈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13 ਬੀ ਅਧੀਨ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਤਲਾਕ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਮੰਗੀ ਗਈ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਨੇ ਤਸੱਲੀ ਦਰਜ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਸਨ।

(10) ਗਿਆਨ ਦੇਵ ਬਨਾਮ ਪੁਸ਼ਪ ਲਤਾ, (5) ਵਿੱਚ, ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ., ਨੇ ਅਪੀਲੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰੱਦ

Krishna Khetarpal v. Satish Lal (M. M. Punchhi, J.)

ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਲਈ ਇੱਕ ਨਾਲ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। .

(11) ਧਰਮਵੀਰ ਬਨਾਮ ਡਾ. (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਪ੍ਰੋਨੀਲਾ, (6), ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ. ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਸਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ।

(12) ਡਾ: ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਮਹਿੰਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦਾਸ, (7) ਵਿੱਚ , ਐਮ.ਆਰ.ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ., ਨੇ ਅਪੀਲੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਬੀ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(13) ਜੈ ਭਗਵਾਨ ਬਨਾਮ ਅਨੀਤਾ ਰਾਣੀ, (8) ਵਿੱਚ , ਆਈ.ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ. ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। . ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ, ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬੀਤਣ ਵਾਲੇ, ਪਰ ਅਠਾਰਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ।

(4) 1979 HLR 303.

(5) FAO

110—M/76 ਨੇ 28 ਮਾਰਚ, 1977 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

(6) FAO

76/78,

18 ਅਕਤੂਬਰ, 1978 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(7) 1982

MCJ,

87.

(8) 1984

ਐਮ.ਐਲ.ਜੇ.

(14) ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ v. 7 ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਈਜੇਨੇਰੂਈ ਰਬ ਲਾਈ

ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੀਸੀ ਜੈਮ ਅਤੇ ਯੂ. ਬੀ. xewaua, ਜੇ.ਜੇ. , ਨੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ , ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਯੂਆਈਏ ਸੋਈ ਗਰਾਊਂਡ ਮੈਟ 'ਤੇ ਰੀਇਰ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ। ਪੈਨਸਿਲ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਦੇ ਜਿਉਂਦੇ ਵੱਡੇ ਬੱਚੇ ਸਨ, ਇਹ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

(15) ਰਿਤੂ ਸੋਬ ਬਨਾਮ ਡਾ.ਧਰਨਪਾਲ , (9), ਡੀ.ਐਸ. ਤਿਵਾਤੀਆ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ ਮੋਸ਼ਨ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਅਪੀਲੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਬੀ ਤਹਿਤ ਤਲਾਕ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਬੈਚ ਨੇ ਕਿਹਾ:

ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਤੱਥ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਆ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸਮਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ।

ਬੈਚ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ:

"ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸੁਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਲਾਕ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਕਰਨਾ ਵਿਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਮੇਜਰ ਰਣਬੀਰ ਸੰਘਾ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਰਗਿਸ ਸੰਘਾ, (10) ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਐੱਮ. ਐੱਮ. ਪੁੰਡੀ, ਜੇ.) ਨੇ ਲੰਬੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਲਝੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਤਲਾਕ ਦਿੱਤਾ :

ਮੈਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਮਤਭੇਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ

Krishna Khetarpal v. Satish Lal (M. M. Punchhi, J.)

(9) FAO 33M/85, 22 ਨਵੰਬਰ, 19⁸⁵ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(10) ਸੀ.ਆਰ. M.5/309M/80 ਨੇ 3 ਅਗਸਤ, 1982 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਅਦਾਲਤ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਨੂੰਨ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਮੈਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 13- ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਕਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਹੈਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦਾ ਬੀ) ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਧੀਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਤੋਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੋ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਸੀ ਰੀਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਲਾਂਚ ਪੈਡਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਿਉਂ ਕਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਦਿਓ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਆਲੇ ਅਤੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫਿਸਲਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਂਗਾ। ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਤਲਾਕ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਚੰਗੀ ਵਿਧਾਨਕ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਬਣੇ, ਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬੰਧਨ ਨੂੰ ਤੋੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

(16) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਰੀਜ਼ਿਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਹੱਲ ਸੀ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਖਰਕਾਰ, ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ (2) ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਢਾਲਣ ਲਈ। It ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਸਿਰਫ ਧਿਰਾਂ

ਦਰਮਿਆਨ ਲਬੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਵੱਖਰਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਦੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਹਾਈਬਰਨੇਟਿੰਗ ਪੀਰੀਅਡ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਉਕਤ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ,

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਰਾਹਤ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਲਈ ਅਤੇ ਮੁਫਤ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦੀ ਘਾਟ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ, ਤੁਰੰਤ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਹੀ। ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਫਲਦਾਇਕ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਛੋਟਾ ਹੋਣ ਦਾ ਤੱਥ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਕਾਰਕ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਤੁਰੰਤ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਮਿੱਲ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁਕਾਬਲਾ।

ਜੇ

(17) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹਾਲਾਤ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਟਰੀ ਮੋਨਿਅਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 13-ਬੀ(2) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਪਰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 23(1)(c) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਬਲਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਧਾਰਾ 23(ਐਕਟ ਦਾ 1)(bb)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(18) ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਮਾਨਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ।

ਡੀਐਸ ਤੇਵਤੀਆ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਚ. ਐਸ. ਬੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ

Krishna Khetarpal v. Satish Lal (M. M. Punchhi, J.)

ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ

ਕੇ. ਐੱਸ. ਟਿਵਾਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਜੇ.

ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਟੇਘ ਅਤੇ ਹੋਰ,- ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ,- ਜਵਾਬਦਾਰ।

1986 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 613।

12 ਸਤੰਬਰ 1986

ਆਤੰਕਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ (XLVI ਈਆਰਐਫ 1985)-ਧਾਰਾ 6, 9, 10(1)-ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ (1878 ਦਾ XI)—ਧਾਰਾ 25— ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (1860 ਦਾ XLV)— ਧਾਰਾ 307— ਅਤੇ 307-ਏ. ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ